

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/248328,Pawel-Zielony-Dzien-Archiwisty.html>
30.09.2026, 14:16

Paweł Zielony: Dzień Archiwisty

Archiwista to piękny zawód. Przyciąga swoją magią odkrywania przeszłości. Archiwalia mówią nam, kim byliśmy, skąd pochodzimy, z czego wynikają nasze obecne wybory. Konfrontują też nasze wyobrażenia o wydarzeniach historycznych, niekoniecznie tych wielkich, z zapisaną na papierze prawdą z danej epoki, często odbiegającą od powszechnie narzuconych nam dzisiaj stereotypów.

[Archiwum IPN](#)

30.09

Praca w Archiwum IPN (fot. IPN)

Od wieków osoba pełniąca funkcję kustosa pamięci opiera swoją działalność na zaufaniu społeczeństwa. To archiwista trzyma pieczę nad najwartościowszym obiektem pożądanym. Bo cóż w dzisiejszych czasach jest cenniejszego od informacji?

Szczególne pole służby

Jest wiele rodzajów archiwów, w których swoją pracę wykonują dzisiejsi solenizanci. Można ich spotkać w placówkach państwowych, społecznych, prywatnych, kościelnych, lokalnych, zakładowych, wyodrębnionych czy w archiwach rodzinnych.

Wśród archiwistek i archiwistów jest wielu budzących szacunek środowiska praktyków, a także badaczy, zajmujących się archiwistyką naukowo. Dzisiejsze archiwa są także coraz powszechniej dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, nie tylko jako petentów, ale także jako pracujących w tym zawodzie.

Archiwariusz, jak drzewiej nazywano wykonujących ten szlachetny zawód, powinien być osobą odpowiedzialną, otwartą na ustawiczne poszerzanie swojej wiedzy, dociekliwą, godną zaufania, potrafiącą dochować tajemnicy w przypadku informacji niejawnych czy danych wrażliwych, dobrze organizującą sobie pracę i wykonującą ją w sposób skrupulatny. Należy dodać, że do tej społecznej służby, w zależności od realizowanych zadań, potrzebne są osoby o różnych zdolnościach i cechach charakteru.

Zadania archiwistów

Spektrum działań archiwistek i archiwistów jest bardzo szerokie. Część z nich zajmuje się poszukiwaniem i gromadzeniem dokumentów. Gdy istnieje taka potrzeba odpowiedni specjaliści dokonują fumigacji, a następnie konserwacji, opracowania i zewidencjonowania pozyskanych akt. Dzięki tym zabiegom możliwe jest szybkie wyszukiwanie i udostępnianie zbiorów archiwalnych.

Obecnie w archiwach powszechnym procesem jest digitalizacja zbiorów. Do jej przeprowadzenia potrzebni są fachowcy odporni na trudy wykonywania powtarzalnej, benedyktyńskiej pracy. To dzięki nim, archiwistom tworzącym kopie cyfrowe, otwierają się nowe możliwości. Wreszcie z jednej jednostki archiwalnej może korzystać jednocześnie wielu użytkowników w każdym miejscu na ziemi.

Pliki cyfrowe, poddawane różnym filtrom czy powiększeniom, ułatwiają także odczytywanie zawartości dokumentów. Coraz częściej, dzięki technologii OCR, czyli konwertowania obrazów cyfrowych do pliku tekstowego zwiększają się szanse szybkiego wyszukiwania konkretnych słów kluczowych przez badaczy.

Tworzone przez archiwistów bazy danych i repozytoria cyfrowe upowszechniają dostęp do informacji, ułatwiają i przyspieszają jej pozyskanie. Zdigitalizowane oryginały mogą w końcu spocząć nie niepokojone w magazynach archiwalnych. Dzięki temu są mniej eksploatowane i nie ulegają tak szybko degradacji, gdyż to do archiwistów obsługujących magazyny należy stworzenie odpowiednich warunków przechowywania zbiorów oraz dbanie o nie, także przez ustawiczne monitorowanie ich stanu.

[Czytaj artykuł Pawła Zielonego *Dzień Archiwisty* na portalu *przystanekhistoria.pl*](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Archiwum IPN

Archiwum IPN